

3.

Charakteristika ŠVP

3.1.

Východiska

Dokumenty, které se staly východisky pro zpracování školního vzdělávacího programu „Moje škola“ :

1. České vzdělávání a Evropa – Zelená kniha (EU)

(obsahem byla doporučení při vstupu ČR do Evropské unie)

- výdaje na vzdělávání jsou tou nejlepší investicí
- nové pojetí kurikula(cíle, obsah, prostředky a organizace vzdělávání)
- samostatné myšlení, kritičnost, výběr a třídění informací
- vnitřní transformace školy
- výchova k demokracii

Školní vzdělávací program se opírá o čtyři pilíře vzdělávání:

- **učit se poznávat** – široké obecné znalosti, učit se učit
- **učit se jednat** – pracovat v týmech, řešit problémy
- **učit se žít společně** – rozvíjení pochopení pro ostatní lidi a myšlenky, zvládat konflikty, vytvářet společné projekty, hodnoty pluralismu a vzájemného pochopení, porozumění a míru
- **učit se být** – rozvoj osobnost, samostatný úsudek, osobní odpovědnost, rozvoj paměti, myšlení, estetického smyslu, fyzických vlastností a komunikačních dovedností

Proměna funkce a prostředí školy

- neautoritativní škola má sloužit jako model demokratické společnosti, jenž vede k toleranci, partnerství, kooperaci a vzájemné závislosti
- škola má přispět k utváření odpovědných vztahů bez strachu, manipulace a agrese
- škola musí nabízet dostatečně přitažlivé, stimulující a motivující prostředí

Segregovat či integrovat

- segregace s sebou nese zápory
- cílem je vytvoření integrované školy pro všechny
- řešení negativních dopadů odchodu žáků na víceletá gymnázia, odstranit rozdělování podle sociálních kritérií
- nepřipravovat žáky pouze pro přijímací řízení na střední školy, ale pro život

2. Národní program rozvoje vzdělávání v ČR - Bílá kniha

(dokument schválený vládou ČR v únoru 2001)

A) Změna cílů a obsahu vzdělávání

- realizace nových rysů v pojetí kurikula – podpora klíčových kompetencí jako nástroje přeměny encyklopedického pojetí vzdělávání
- uplatnění nových metod aktivní výuky – projektové vyučování, mezipředmětová integrace, mimotřídní formy činností
- zavedení výuky dvou cizích jazyků

B) Zvyšování kvality vzdělávání

- využití systému vlastního hodnocení školy
- realizace systému závěrečného hodnocení žáků

C) Vnitřní proměna školy

- vytvoření uceleného systému pro autonomii školy
- nově zpracovávat vlastní hodnocení školy, vlastní školní řád, vlastní pravidla pro hodnocení žáků

D) Ve školním vzdělávacím programu

- jsou stanovené specifické cíle, obsah, výstupní klíčové kompetence a podmínky pro vzdělávání
- zvyšuje se autonomie učitelů – svobodný výběr metod a forem práce se žáky
- zapracování vnitřně diferencované a integrované výuky, které umožní co nejlepší podmínky pro všechny žáky, rozvoj talentů, integraci zdravotně nebo sociálně znevýhodněných žáků, menší počet vyčleňování žáků do speciálních škol a tříd

na 1. stupni : variabilnější organizace a individualizace výuky

posílení jazykové výuky – výuka Aj do 1. třídy

základy práce na PC od 4. třídy

projektové vyučování

zavedena funkce školního psychologa

na 2. stupni : zvýšit počet volitelných předmětů

projektové vyučování

do výuky zavádět nové formy práce s ICT

měnit klima tříd – aktivizující metody a formy vyučování

prosadit změny v hodnocení žáků vzhledem k jejich individuálním

výkonům, posouzení předpokladů pro další vzdělávací dráhu

- na obou stupních nabízet žákům zájmové a volnočasové aktivity

- do všech činností školy zapojovat rodiče

3. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky (dokument schválený MŠMT ČR v roce 2005)

Do našeho ŠVP je rozpracováno 6 strategických směrů výše uvedeného záměru:

- zkvalitnění a modernizace výuky v naší škole
- zajištění kvalitního monitorování a hodnocení výsledků
- princip rovné příležitosti ke vzdělávání
- spolupráce s PPP a SPC – výuka dle individuálních plánů
- zvyšování odbornosti a profesionality pedagogického sboru
- podpora DVPP

4. Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj České republiky (2008 – 2015)

Vymezení pojmu (Vzdělávání pro udržitelný rozvoj – **VUR**)

Vzdělávání pro udržitelný rozvoj je předpokladem k osvojení si takových způsobů myšlení, rozhodování a chování jedince, které vedou k udržitelnému jednání v osobním , pracovním i občanském životě. VUR se zejména zaměřuje na:

- **pochopení propojenosti a vzájemné souvislosti ekonomických, sociálních a environmentálních hledisek rozvoje, a to na lokální, národní i globální úrovni**
- **vnímání udržitelného rozvoje jako celostního a systémového přístupu, který směřuje k ekonomicky prosperující společnosti a respektuje sociální a environmentální souvislosti a limity**
- **rozvoj kompetencí (znalostí, dovedností a postojů) pro demokratické a svobodné rozhodování ve vlastním i veřejném zájmu v souladu s právem a s principy udržitelného rozvoje**

VUR **diferencuje** cíle, obsahy, formy a prostředky na základě věkové a individuální zvláštnosti vývoje lidské osobnosti, přičemž se soustředí zejména na aktivní metody a formy vzdělávání, na vztahové, kritické a tvořivé myšlení apod..

¹Strategie udržitelného rozvoje ČR byla přijata usnesením vlády č. 1242 ze dne 8. prosince 2004; materiál „ Principy, nástroje a návrh priorit pro dopracování aktualizované Strategie udržitelného rozvoje České republiky (2007)“ byl usnesením č. 1434 ze dne 19. prosince 2007 vzat vládou ČR na vědomí jako postupový materiál k aktualizaci Strategie UR. Tento postupový materiál zohledňuje i závěry obnovené Strategie udržitelného rozvoje EU z roku 2006

5. Dlouhodobé záměry zřizovatele – Města Louny

(dokument z roku 2005 – **Vzdělávání louňáka pro rok 2023** – v tomto roce ukončí studium na VŠ žáci, kteří v roce 2005 nastoupili do 1. třídy)

- podpora výuky anglického jazyka do 1. třídy, s perspektivou složení mezinárodní jazykové zkoušky na střední škole – 50 % finanční podpora MÚ Louny
- ovládnání PC včetně psaní všemi 10 – učít prstoklad od zahájení výuky práce na PC
- odolnost proti stresu – průběžně připravovat žáky na závěrečné zkoušky, testování, k tomu využít standardizované testy – doporučeno CERMAT pro všechny lounské školy
- pochopení společenského vývoje – schopnost orientace v demokracii
prioritou je studium dějin 20. století
základy společenské výchovy – spojovat teorii s praxí

ŠVP vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV a z koncepce, která vznikla několikaletou snahou o inovaci pedagogického procesu a života naší školy vůbec, analýzou vlastních možností a schopností pedagogického sboru, požadavků rodičů a navázáním na tradice školy. Chceme dále rozvíjet silné stránky školy a maximálně eliminovat a napravovat to, co považujeme za nedostatky.

- Při tvorbě vzdělávacího programu vycházel autorský kolektiv z tradic školy v oblasti inovačních programů a projektů.
- Program sleduje rozvíjení klíčových kompetencí žáků, důležitých pro život každého jedince, propojujících navzájem více vzdělávacích oblastí a oborů a tvořících základ celkové vzdělanosti žáků.
- Pro rozvoj zájmů, dovedností a využití volného času zajišťuje pestrou nabídku zájmových činností v rámci nepovinných předmětů, aktivit školní družiny, výchovně vzdělávacích kursů v rámci doplňkových činností.
- Snahy o zlepšování partnerských vztahů mezi žáky a pedagogy a zpestření výchovně vzdělávacích aktivit podporují celoškolské akce, které jsou organizovány formou projektových dnů školy.
- Individuální péče pedagogů o žáky se projevuje četností zapojení a úspěchy žáků v soutěžích, olympiádách a sportovních činnostech.
- Značný důraz je kladen na informační a komunikační technologie, jejich využívání by se mělo stát pro absolventy našeho programu běžné.
- Inkluzivní vzdělávání je zaměřeno tak, aby ve škole byly vytvořeny podmínky pro všechny děti. Do života školy integrujeme plnohodnotně žáky se zdravotním postižením, se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky mimořádně nadané.
- Kvalitu vzdělávacího systému dokumentuje zájem středních škol o vycházející žáky a poté jejich následné úspěšné studium.
- Škola chápe své poslání jako službu žákům a jejich rodičům. Kvalitní komunikace s rodičovskou veřejností je jednou z priorit. Proto na škole funguje aktivní sdružení rodičů a přátel dětí školy a funkční Rada školy.

- Pro zajištění kvalitního chodu školy klade vedení školy důraz na vzájemnou informovanost zaměstnanců, jejich kontrolu a na péči o ně. Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogů, přenášení inovací, vč. zapojení studentů pedagogických fakult do praxe.
- Zajištění vzdělávacího programu podmiňuje také ekonomická situace školy. Škola je od roku 1993 právním subjektem. Zvyšuje se tak možnost nabídky vzdělávacích a mimoškolních činností pro žáky a rodiče. Prioritami je rozšiřování a zkvalitňování prostor pro vyučování a zlepšování vybavení školy výukovým zařízením a pomůckami.

3.2.

Poslání školy

- Naše škola zajistí svým žákům kvalitní základní všeobecné vzdělání orientované na životní praxi a na další studium.
- Vzdělávací metody a prostředky směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, zejména pak vedou žáky k samostatnosti, tvořivosti, přemýšlení, vzájemné toleranci a úctě, k rozvoji komunikačních dovedností a spolupráci, učí žáka, jak se učit. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.
- Škola je komunitou, která podporuje fyzické a psychické zdraví.
- ŠVP klade důraz na všestranný rozvoj osobnosti jedince.
- Škola vytváří podmínky pro smysluplné využití volného času v zájmových aktivitách.

3.3.1.

Obecné cíle školy

- Na škole pracuje kvalitní pedagogický sbor, jehož členové chápou potřeby osobního růstu a dalšího vzdělávání jako prioritu profesionální práce.
- Pedagogika orientovaná na dítě převažuje ve způsobu vzdělávání na naší škole a respektuje zásady tzv. „zdravého učení“.
- Za prioritní vzdělávací aktivity považujeme osvojení klíčových kompetencí žáky.
- Podporujeme osobnostní a sociální výchovu dětí, jejich sebedůvěru a smysl pro úctu, slušnost a toleranci. Učíme žáky pečovat o vlastní zdraví a o prostředí, v němž žijí.
- Pomáháme žákům orientovat se v pracovních činnostech vybraných profesí, poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci. Vedeme žáky k tomu, aby využívali profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného zaměstnání, a aby prokázali v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce. Chceme i nadále být školou s certifikátem Aktivní škola (využití programu www.proskoly.cz)
- Zajišťujeme nabídku zájmových aktivit pro žáky s cílem rozvíjet jejich zájmy a s cílem smysluplně využít jejich volný čas.
- Řád školy je srozumitelným souborem povinností a práv žáků a zaměstnanců školy. Jeho základem jsou myšlenky demokracie a sebehodnocení.
- Škola respektuje potřeby a zájmy rodičů žáků. Realizuje je prostřednictvím Rady SRPDŠ a Školskou radou.
- Organizace řízení školy funguje na principech týmové spolupráce a kolektivní odpovědnosti. Soustavnost zodpovědného individuálního plnění cílů a úkolů pedagogy je základním předpokladem kvalitní vzdělávací práce.
- Kontrolní mechanismy školy jsou nástrojem budování vzájemné důvěry. Plnění úkolů a cílů je pravidelně vyhodnocováno.

3.3.2.

Školní výchovně vzdělávací strategie

kompetence k učení

- vysvětlujeme žákům smysl a cíl učení a posilujeme jejich pozitivní vztah k učení
- zaměřujeme se především na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání
- důsledně uplatňujeme individuální přístup k žákovi

kompetence komunikativní

- vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci v mateřském i v cizím jazyce
- učíme žáky prezentovat své názory a myšlenky
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků

kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- podporujeme integraci žáků se zdravotním a sociálním znevýhodněním do třídních kolektivů
- učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu co narušuje dobré vztahy mezi žáky (mezi žáky a učiteli) a důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podílejí

kompetence občanské

- cíleně posilujeme žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného budoucího povolání
- vážíme si své profese, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností
- učíme žáky chránit kulturní a historické dědictví, chápat základní environmentální problémy a souvislosti a vedeme k rozvíjení zdravého životního stylu

kompetence pracovní

- posilujeme u žáků pozitivní vztah k učení a práci
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informační zdroje
- vedeme žáky ke kvalitě, funkčnosti, hospodárnosti a bezpečnosti své vlastní práce

kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému, tvořivému a kritickému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- učíme žáky pracovat s chybou

- posilujeme u žáků odpovědnost za svá rozhodnutí, jednání a výsledky své práce

3.4.

Profil absolventa

Žák naší školy:

- je aktivní v poznávání světa, dokáže nakládat se získanými informacemi
- rozhoduje se samostatně, dokáže si poradit při řešení problémů
- otevřeně naslouchá, nemá zábrany při komunikaci se svým okolím
- je psychicky odolný vůči negativním jevům kolem sebe a vůči stresu
- uvědomuje si význam a osobní zodpovědnost za své zdraví, svůj životní styl
přizpůsobuje potřebě o zdraví pečovat

3.5.

PRIORITY ŠVP ZV a podpora osvojování klíčových kompetencí

- Logické myšlení a představivost

Metody a formy práce, kterých uijeme při osvojování učiva, jsou směřovány k propojení obou mozkových hemisfér žáka. Vyučující umožní žákovi uplatnit tvůrčí přístup, navrhnout vlastní koncepci, či řešení. Podporujeme osvojování logických postupů žákem, zjišťování výsledků na základě vyvozování, pozorování, měření a dalších technik, schopnost zpracovat tyto výsledky a vyvodit z nich závěry. K tomu škola využívává různých forem praktických činností, pokusů a laboratorních prací.

- Jazyková komunikace

Jazykovou komunikaci chápeme jako nástroj ve smyslu dorozumění se mezi lidmi, a to jak v jazyce mateřském, tak i v cizích jazycích. Za základní úkol v této oblasti považujeme zvládnutí čtení s porozuměním v mateřském jazyce, schopnost otevřeně komunikovat, diskutovat. Výuka českého jazyka přechází na druhém stupni do odborné učebny, kde je k dispozici mj. nabídka různorodých odborných i populárních publikací. Prací s knihou a využíváním možností školní knihovny, případně návštěvy městské knihovny, se snažíme motivovat žáky k četbě. Výuce anglického a německého jazyka se dostává podstatně většího významu a časového prostoru. Anglický jazyk je zaváděn již do prvního ročníku a je též vyučován na každém stupni v odborné pracovně. V rámci volitelných předmětů si žáci 2. stupně mohou vybrat i francouzský jazyk. Pozitivní vztah k osvojování si cizích jazyků podporujeme mimo jiné i periodickými kontakty se zahraničními žáky formou vzájemných návštěv a organizováním společných činností (Holandsko Barendrecht). Za důležité považujeme, aby vyučující chápali tuto výuku jako nástroj posilování sebevědomí žáka, ne jako prostředek vytváření stresu. Jazyková výuka více než ostatní vzdělávací oblasti využívá prvků tvořivé dramatiky v prožívání životních situací.

- **Práce s informacemi**

Škola učí žáka vyhledávat, analyzovat a účelně využívat informace z různých zdrojů tak, aby motivovaly žáka k touze po sebevzdělávání. Na 1.stupni bude žák schopen využívat PC, jako informačního prostředku a bude schopen se orientovat v kterékoli knihovně. Na 2.stupni se žák naučí aplikovat informační a komunikační technologie ve vzdělávacích oblastech. Žákům slouží odborná učebna VT s jednotlivými PC stanicemi připojenými na internet, které umožňují jednotlivcům pracovat s aktuálními informacemi a využívat možnosti počítačové sítě přímo ve výuce různých vyučovacích předmětů.

- **Osobnostní a sociální výchova**

Osobnostní a sociální výchova se prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, zejména pak oblastmi Člověk a společnost, Člověk a jeho svět a Člověk a zdraví. Realizací docílíme změnu přístupu k osobnosti žáka a také jeho pochopení mezilidských vztahů i lepší sebeporozumění. Prostředkem nám je například vytváření a řešení modelových situací, kooperativní učení, formy dramatického projevu apod. V kolektivu třídy je věnována pozornost problematice vzájemných vztahů, technik vedoucích k sebepoznání, sebeporozumění a upevňování sebedůvěry. Důležitým prvkem je společné vytváření bezpečné, zdravé atmosféry ve třídě a ve škole. K tomu je třeba osvojit si domluvená pravidla a umožnit žákům využívat jejich práv a dovolávat se jich. Velký důraz je kladen na výchovu zaměřenou na sociálně-patologické jevy. Žáci se mohou se svými problémy svěřit Lince důvěry. Roční Minimální preventivní program školy vychází ze Školní preventivní strategie. Kladný vliv má též nestresující systém hodnocení žáka v každodenní praxi podporující sebehodnocení, společné hodnocení a posuzování práce ostatních.

- **Aplikace získaných vědomostí a dovedností v praxi**

V souladu se stanovenými cíli se při volbě obsahu soustředíme na výběr takového učiva, které je pro žáka uplatnitelné v životní praxi a v dalším studiu. To předpokládá redukci dosavadního objemu učiva a zkvalitnění jeho osvojení. Důraz bude kladen na osvojování klíčových kompetencí k samostatnému učení. Úkoly a úlohy jsou voleny tak, aby pokud možno odrážely realitu současného světa a problematiku života. Je využíváno názorných dostupných pomůcek, praktických situací z každodenního života. Žáci si osvojují dovednosti a návyky potřebné pro životní praxi z nejrůznějších oblastí, jako například řešení základních ekonomických situací, schopnost „podnikatelsky myslet“, nebo například zkoumají stav životního prostředí a hledají cesty ke zlepšení, apod.

Připravují se postupně na volbu budoucího povolání. Domácí úkoly jsou zadávány formou procvičování v 1. věkovém období a postupně přecházejí do forem tvořivého vytváření za základě získaných informací.

- **Projektové vyučování**

Pro realizaci cílů a osvojení si klíčových kompetencí žáky zařazujeme projektové vyučování s tématickým zaměřením, popřípadě exkurze s daným programem. Do rozvrhu pravidelné týdenní výuky zařazujeme projektové dny. Formy výuky umožňují mimo jiné vzájemné učení a spolupráci žáků různého věku. Projektové dny jsou organizovány tak, že se uskutečňují v jednom dni pro žáky všech tříd 2.stupně a v jednotlivých ročnících 1. stupně.

- **Zájmové činnosti**

Škola klade důraz na širokou možnost pohybových aktivit, relaxaci a seberealizaci v určitém zájmu žáka. V návaznosti na tradice v oblasti zájmové činnosti umožníme žákům rozvoj jejich zájmů formou nabídky nepovinných předmětů, zájmových útvarů. Individuální přístup k žákovi umožňuje naplnění zájmových útvarů odpovídajícím počtem žáků .

3.6.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

(Ve znění úprav se Sbírkou zákonů č. 147 / 2011 s účinností od 1.9.2011)

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci se zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami a vývojovými poruchami poruchami učení nebo chování), žáci se zdravotním znevýhodněním (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování) a žáci se sociálním znevýhodněním (z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a žáci v postavení azylantů a účastníků o udělení azylu).

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná **spolupráce školy, žáka, jeho rodičů a odborného pracoviště.**

V rámci školy jde pak především o spolupráci vyučujících žáka, třídního učitele, výchovného poradce a vedení školy. Výchovný poradce by měl být tím, kdo bude nejen rodičům, ale i vyučujícím k dispozici při řešení problémů týkajících se vzdělávání těchto dětí.

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků je nutné také zkvalitňování připravenosti pedagogických pracovníků.

Velký význam pro úspěšné zvládnutí vzdělávání má spolupráce a komunikace mezi školou a rodinou. Každý učitel si ale musí uvědomit, že rodič je ten, kdo je s dítětem v každodenním kontaktu, má zkušenosti s jeho výchovou a nakonec rozhoduje. Zároveň je ovšem nutné, aby i rodiče respektovali učitele jako odborníka na danou problematiku.

Zásady komunikace učitele s rodičem:

- vytvoření klidné atmosféry
- dostatek času pro rozhovor (vhodnost využití konzultačních hodin)
- nejprve je nutno dítě pochválit, vyjádřit víru ve zlepšení
- zpočátku pouze popsat (nehodnotit) jevy, situace, chování, příhody
- uvést zdroje svých informací, totéž umožnit rodiči
- ujasnit si pojmy s rodiči
- uvádět konkrétní příklady a objasňovat svá stanoviska
- rozebrat s rodiči možné souvislosti, uvést důvody, co vše učitel zvážil, než se rozhodl takto reagovat
- nedávat dítěti „nálepky“
- snažit se rodičům citlivě poradit, nabídnout jim pomoc
- opakovat „pravidla hry“

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením

Vychází ze Školského zákona 561/2004 Sb. a Vyhlášky 73/2005 Sb. (Ve znění úprav se Sbírkou zákonů č. 147 / 2011 s účinností od 1.9.2011) o integraci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do škol a školských zařízení

O zařazení dítěte do školy rozhoduje ředitel po dohodě s rodiči či zástupci dítěte na základě lékařského a speciálně-pedagogického vyšetření a s přihlédnutím k možnostem školy (architektonické řešení, asistent, počet žáků ve třídě, zkušenosti a vzdělání učitelského sboru, zabezpečení kompenzačními či edukačními pomůckami, odborná podpora, spolupráce s rodiči a tak dále) i místním specifickým (dopravní obslužnost, dostupnost zdravotně sociální péče, vzdálenost jiné školy od bydliště dítěte a tak dále).

Nezbytná je úzká **spolupráce s odborným pracovištěm**, v jehož péči dítě je.

- seznámíme všechny učitele s postižením dítěte a jeho specifiky
- dohodneme se s rodiči a odborným pracovištěm na možnostech úzké spolupráce
- vysvětlíme vyučujícím způsoby hodnocení žáka, možnosti úlev a tolerancí
- vypracujeme individuální vzdělávací program
- seznámíme spolužáky s handicapem dítěte a vším, co z toho vyplývá
- ponecháváme dítěti v hodinách potřebné pomůcky

- snažíme se zajistit přístup k odborné literatuře a kurzům vztahujícím se k handicapu dítěte

Zásady pro práci s dětmi s postižením:

- respektování zvláštností dítěte
- včasnost (čím dříve je dítěti a rodičům poskytnuta speciální pomoc, tím je lepší výsledek práce)
- vývojovost (důležité je „nepřeskakovat“ jednotlivé vývojové etapy)
- optimální prostředí (jen při vhodné úpravě rodinného prostředí bude zajištěn dobrý rozvoj dítěte)
- speciální pomůcky, metody a formy výchovné práce
- všestrannost (dbáme na to, aby dítě mohlo své znevýhodnění kompenzovat i jinými činnostmi, v nichž je úspěšné)
- soustavnost

Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním

Vychází ze Školského zákona 561/2004 Sb. a Vyhlášky 73/2005 Sb. o integraci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do škol a školských zařízení (**Ve znění úprav se Sbírkou zákonů č. 147 / 2011 s účinností od 1.9.2011**).

V případě, že dítě má odborným pracovištěm (pedagogicko – psychologická poradna, speciální poradenské centrum, odborný lékař...) diagnostikována specifickou poruchu učení, snažíme se postupovat tak, abychom mu pomohli využít jeho skutečné vědomosti a dovednosti v souladu s rozumovým potenciálem nezatíženým obtížemi vyplývajícími z jeho poruchy.

- seznámíme všechny učitele s poruchou dítěte a jejími specifiky
- vypracujeme individuální vzdělávací plán, **vzdělávací plán, případně smlouva (u žáků s poruchou chování)** podle kterých se se žákem bude pracovat a který obsahuje závěry a doporučení z vyšetření odborného pracoviště, konkrétní způsoby reedukace, pomůcky, které se budou při nápravě používat, způsob hodnocení, jméno odpovědného pedagoga
- dohodneme se s rodiči na možnostech úzké spolupráce

- vysvětlíme vyučujícím způsoby hodnocení, možnosti úlev a tolerancí pro žáka
- seznámíme spolužáky s rozdílným způsobem hodnocení
- v hodinách ponecháváme dítěti potřebné pomůcky
- zajistíme na škole docházení dítěte do dyslektických skupin za účelem provádění reedukace, máme vyškolené pedagogy, kteří s dětmi pracují
- reedukace probíhá ve skupinách po 6-8 žácích, každý týden jednu vyučovací hodinu, snažíme se tyto hodiny zařazovat po vyučování tehdy, když mají žáci méně náročný rozvrh
- reedukace je zaměřena na český jazyk, osvědčila se nám také jedno hodinová reedukační hodina týdně věnovaná cizím jazykům

Zásady pro práci s dětmi :

- kladení reálných cílů, postupné zvyšování nároků
- chválit nejen výkon, ale i snahu
- při klasifikaci přihlížet ke stupni a druhu specifické poruchy
- hodnotit je samotné a srovnávat jeho dílčí úspěchy či nedostatky s jeho vlastní osobou
- pracovat s dítětem často, ale krátkodobě
- při práci odstranit rušivé vlivy
- snažit se navodit příjemnou, soustředěnou atmosféru při práci
- snažit se najít něco, v čem je dítě úspěšné
- pravidelná relaxace

Při práci s těmito dětmi je velmi důležité získat pro spolupráci jejich rodiče, bez kterých nelze dosáhnout úspěchu. Je třeba získat si jejich důvěru, poskytovat jim jasné a srozumitelné informace, podporovat a povzbuzovat je při nápravě poruchy jejich dítěte. Spolupráce rodiny se školou je základem úspěchu.

V poslední době přibývá více žáků v oblasti specifických vývojových poruch učení a chování pouze s tzv. obtížemi. Zdravotní znevýhodnění není tak velké, aby bylo nutné dítě integrovat. U těchto dětí je nutné včasné a opatrné působení ve spolupráci s rodinou, aby se obtíže časem postupně neprohlubovaly a dítě nakonec nebylo také integrované.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Do této skupiny patří žáci, kteří pocházejí z prostředí sociálně, kulturně a jazykově odlišného. Hlavní problémem je zpravidla nedostatečná znalost vzdělávacího jazyka.

Pozornost je třeba při práci s těmito dětmi věnovat nejen osvojení českého jazyka, seznámení se s českým prostředím, kulturními zvyklostmi a tradicemi, ale ve shodě se školským zákonem umožnit těmto dětem budování jejich vlastní identity, která bude vycházet z jejich původního prostředí.

Zásady pro práci s dětmi se sociálním znevýhodněním:

- v případě potřeby vypracování individuálních vzdělávacích programů
- skupinová nebo individuální péče
- menší počet žáků ve třídě
- specifické učebnice a pomůcky
- odpovídající metody a formy práce
- případná pomoc asistenta učitele
- pravidelná spolupráce s rodinou
- spolupráce s odborným pracovištěm
- vytváření příznivého klimatu pro působení těchto dětí na škole

Vzdělávání mimořádně nadaných žáků

Nadaní žáci vykazují:

- paměť a znalost
- rychlost myšlení
- zpracování problému
- záměrné a dlouhodobé soustředění
- pružnost
- časná symbolická aktivita
- dávají přednost společnosti starších dětí, samotě
- vnímají souvislosti tam, kde je většina žáků nevidí
- ostře vnímají pravidla a rozpory
- poukazují na nesrovnalosti, odmítají se chovat korektně

Nadaní dítěte se dá velmi výrazně ovlivnit, a to oběma směry. Záleží na škole, jak dokáže vyhovět vzdělávacím potřebám těchto žáků. Jde o změnu metod, forem i organizace výuky.

Varianty vzdělávání nadaných:

- Urychlování (akcelerace) – rychlé vzdělávání v základní škole, časný přechod na navazující školy, přeskočení jedné nebo několika tříd
- Obohacování normální výuky (enrichment) – rozšiřování, prohlubování učební látky, vyšší náročnost výuky
- Přeskupování žáků – speciální třídy a školy, soustředování nadaných v rámci školy a třídy, účast na projektech, systém volitelných předmětů, pracovní společenství, spolupráce s různými institucemi
- Kombinace těchto postupů

Pokyny pro práci s nadanými žáky:

- učitel by měl vědět, co žák umí a dát najevo, že to ví
- poskytovat dostatečné množství podnětů
- nabídka podpůrného materiálu (bohatý, variabilní, podnětný)
- nenutit žáka opakovat základní učivo
- umožnit účast na činnostech stimulujících další rozvoj
- respektovat individuální učební tempo, umožnit rychlejší postup v učení
- poskytnout jim určitou volnost v rozhodování, jak využijí ušetřený čas
- pomoc najít nadaným žákům jim podobné vrstevníky
- umožnit stanovování vlastních cílů a podílení se na hodnocení své práce
- využít možnost odborné pomoci

3.7. Informační gramotnost

Informační gramotnost je schopnost rozeznat potřebu informace, dovednost ji vyhledat, vyhodnotit ji a efektivně využít.

a) čtenářská gramotnost

Čtenářská gramotnost je celoživotně se rozvíjející vybavenost člověka vědomostmi, dovednostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami potřebnými pro užívání všech druhů textů v různých individuálních i sociálních kontextech.

Čtenářská gramotnost znamená schopnost porozumět psanému textu, přemýšlet o něm a používat jej k dosahování určitých cílů, k rozvoji vlastních schopností a vědomostí a k aktivnímu začlenění do života společnosti.

b) finanční gramotnost

Finanční gramotnost je soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů žáka potřebných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe i svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb. Cílem je finančně gramotný občan, který se orientuje v problematice peněz a cen. Je schopen odpovědně spravovat svůj osobní či rodinný rozpočet včetně správy finančních závazků s ohledem na měnící se situaci.

c) přírodovědná gramotnost

Přírodovědná gramotnost znamená schopnost porozumět přírodovědným pojmům a zákonům, vede k využití různých metod zkoumání přírodních faktů a rozvíjí u žáků využití přírodovědných vědomostí a dovedností při řešení konkrétních problémů.

K rozvoji dovedností v oblasti s textem přispívá přístup k nejrůznějším textovým materiálům. Mezi takové zdroje patří dnes neodmyslitelně i internet, který je zdrojem textových materiálů nejrůznějšího druhu a pro určitou část žáků je zároveň velmi atraktivní. Práce s internetem je spojená s dovedností cíleně vyhledávat informace a s nácvikem orientace v kratších a nesouvislých textech.
